

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Sayın Ahmet DAVUTOĞLU tarafından Anayasanın 98. ve İçtüzüğü'nün 99. maddeleri gereğince **yazılı** olarak yanıtlanmasını rica ederim. Saygılarımla.

M. Rıza YALÇINKAYA
CHP Bartın Milletvekili

Dünyada demokrasi, düşünce ve ifade özgürlüğü, basın özgürlüğü, İntenet özgürlüğü, yolsuzluklar, şeffaflık, hukukun üstünlüğü ve insan haklarının seviyesi ve niteliği ile ilgili endeksler, raporlar ve araştırmalar yayınlayan uluslararası kuruluşlar toplumların ve hükümetlerin dikkatini çekmektedir. Türkiye'nin özellikle son dokuz yıl içindeki seyri konusunda gerek ülkemizde gerekse ülkemize karşı derin bir endişe ve kötümser bir bakış açısı oluşmuş ve bu endişe verici tablonun daha da kötüye gideceği öngörülmektedir. Bu durum sadece demokrasi ve özgürlükleri değil, ülke ekonomisi üzerinde de ciddi zararlara yol açmaktadır. Geldiğimiz noktada, bazı uluslararası kuruluşların yayınladıkları son endekslerde Türkiye'nin yerine bakıldığında:

84'ten 98'e: "The Economist" dergisinin 2010 yılı Demokrasi Endeksi'nde Türkiye 165 ülke arasında 84. sıradayken, 2014 yılı Demokrasi Endeksi'nde 165 ülke arasında 98. sıraya gerilemiş.

106'dan 142'ye: "Freedom House" olarak bilinen Özgürlükler Evi'nin yayınladığı 2010 yılı Basın Özgürlüğü Endeksi'nde Türkiye 196 ülke arasında 106. sıradayken, 2015 Basın Özgürlüğü Endeksi'nde 199 ülke arasında 142. sıraya düşmüş.

42'den 58'e: "Freedom House" İnternet Özgürlüğü Endeksi'nde 0'dan (tamamen özgür) 100'e (özgür değil) uzanan bir skalada Türkiye, 2009 yılında 42 puana sahipken 2015 yılında 58 puana yükselerek özgür olmayan kategoriye doğru ilerlemektedir. Yani geçtiğimiz son altı yıl içinde Türkiye internet özgürlüğü alanında 11 puanlık bir düşüş yaşamış.

98'den 149'a: Sınır Tanımayan Muhabirler'in (Reporters without Borders) 2015 yılı Basın Özgürlüğü Endeksi'nde Türkiye, 180 ülke arasında 149. sırada yer almış. (Aynı endeksin 2005 yılı sıralamasında Türkiye'nin yeri 98. sıradaydı.)

56'dan 66'ya: Uluslararası Şeffaflık Örgütü'nün (Transparency International) 2010 yılı Yolsuzluk Algıları Endeksi'nde 178 ülke içerisinde 56. sırada olan Türkiye, 2015 yılı endeksinde 168 ülke içerisinde 66. sıraya gerilemiş.

442'de 408 / 561'de 310: Sosyal paylaşım sitesi Twitter'a 1 Ocak-30 Haziran 2015 döneminde mahkemeler tarafından yapılan toplam 442 içerik kaldırma talebinin

408'i, hükümet kurumları tarafından yapılan 561 içerik kaldırma talebinin 310'u Türkiye tarafından talep edilmiş.

2: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin 2016 yılında açıkladığı rakamlara göre şu an sonuçlandırılmayı bekleyen başvuru sayısında Türkiye 8450 başvuruyla Ukrayna ve Rusya'nın ardından 3. sırada yer almış. (Açıklanan verilere göre Türkiye, 87 kararla Rusya'nın ardından 2. sırada yer almakta ve yakın bir tarihte birinciliğe yükseleceği tahmin edilmektedir.)

102'de 80: "World Justice Project"ın (Dünya Adalet Projesi) 2015 Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nde Türkiye 102 ülke arasında 80. sırada yer almış. (Rapora göre hükümetlerinizin denetlenebilirliği konusunda Türkiye'nin sondan yedinci yani 95., şeffaf yönetim konusunda 82., temel insan haklarının korunması konusunda sondan altıncı yani 96. sırada yer almıştır.)

11: Dünyanın hemen her bölgesindeki birçok kuruluştan bilgi toplayan "ReliefWeb" isimli kuruluşun 2014 tarihli İnsan Hakları Risk Endeksi'nde ise Türkiye 'aşırı risk' grubunda yer alan 10 ülkenin ardından gelen 'yüksek risk' grubuna dâhil edilmiştir.

Türkiye'nin de dâhil edildiği söz konusu endekslerdeki yerimiz dikkate alındığında;

1. İktidarda bulunan hükümetler tarafından 2002 ile 2010 yılları arasında iyi bir referans olarak değerlendirerek kamuoyu ile paylaşılan uluslararası kuruluşların ülkemizdeki demokrasi, özgürlükler, hukukun üstünlüğü gibi birçok alanı içeren endekslerdeki makul yerinin son yıllardaki endekslerde oldukça düşük seviyelere gerilemesi dikkate alındığında; yayınlanan bu endeksler Hükümetiniz tarafından bugün de iyi bir referans olarak görülmeye devam etmekte midir?
2. Çeşitli uluslararası kuruluşların yayınladığı endekslerin ortaya koyduğu üzere, ülkemizde demokrasinin son yıllarda sağlıklı bir şekilde işletilmediğine ve özgürlüklerin kısıtlandığına ilişkin ciddi bir düşüşün olduğu ile ilgili bulguları nasıl değerlendiriyorsunuz?
3. Ülkemizin çeşitli uluslararası kuruluşlar tarafından her yıl açıklanan farklı endekslerdeki düşük seviyelerde ortaya çıkan yerleri değerlendirildiğinde, Türkiye'nin bu endekslerdeki çalışmalarda daha iyi seviyelere yükseltilmesi için Hükümet olarak hangi çalışmaları yapmaktasınız ve hangi çalışmaları hayata geçirmeyi planlanmaktadır?